

Міністерство освіти і науки України

**Полтавська обласна державна адміністрація
Департамент агропромислового розвитку**

**Полтавська державна аграрна академія,
Україна**

**Харківський національний університет
імені В. Н. Каразіна, Україна**

**EuroCoop – Європейська асоціація спілок споживчих
кооперативів, Брюссель, Бельгія**

**Лейбніц-Інститут аграрного розвитку в країнах з
перехідною економікою, Німеччина**

**Академія WSB,
Польща**

**Вища школа управління охороною праці в Катовіцах,
Польща**

**Бакинський Слов'янський Університет,
Азербайджан**

**Кооперативно-торговельний університет Молдови,
Молдова**

Клайпедський університет, Литва

ЗБІРНИК

**матеріалів Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ТРЕТЬОГО СЕКТОРА ТА СОЦІАЛЬНО-
ОРІЄНТОВАНОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ І СВІТІ**

30 березня 2021 р.

**Poltava Regional State Administration Agro-Industrial
Development Department**

Poltava State Agrarian Academy, Ukraine

V. N. Karazin Kharkiv National University, Ukraine

**EuroCoop – European Community of Consumer
Cooperatives, Belgium**

**Leibniz Institute of Agricultural Development in Transition
Economies, Germany**

WSB University, Poland

**University of Occupational Safety Management in
Katowice, Poland**

Baku Slavic University, Azerbaijan

Trade Co-operative University of Moldova, Moldova

Klaipeda University, Lithuania

THE THIRD SECTOR AND SOCIAL ECONOMY: Ukrainian and international experiences

International scientific Internet-conference

March 30st, 2021

ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Фролов С.О. – Директор Департаменту агропромислового розвитку Полтавської обласної державної адміністрації

Аранчій В.І. – Ректор Полтавської державної аграрної академії, професор

Фідлер М. – Президент ЕуроСоор (Бельгія)

Мохнацький Б. – Ректор Вищої школи управління охороною праці в Катовіцах (Польща), д-р хаб. інж., професор

Шавга Л. – Ректор Кооперативно-торгового університету Молдови (Молдова), д.е.н., професор

Алієва Н. – Ректор Бакинського слов'янського університету (Азербайджан), д.ф.н., професор

Ребілас Р. – Проректор з міжнародних зв'язків Академії WSB в Домброва Гурніча (Польща), д-р хаб.

Валентинов В. – Професор Лейбніц-Інституту аграрного розвитку в країнах з перехідною економікою (Німеччина), д-р хаб., професор

Раманаускас Ю. – Професор кафедри менеджменту Клайпедського університету (Литва), д-р хаб., професор

Горб О.О. – Проректор з науково-педагогічної, наукової роботи Полтавської державної аграрної академії, к.с.-г.н., доцент

Галич О.А. – Директор навчально-наукового інституту економіки, управління, права та інформаційних технологій Полтавської державної аграрної академії, к.е.н., професор

Резніков В.В. – Декан факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, к.е.н., професор

Макаренко П.М. – Завідувач кафедри економіки та міжнародних економічних відносин Полтавської державної аграрної академії, д.е.н., професор, член.-кор. НААН України

Казакова Н.А. – Завідувач кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, к.г.н., доцент

Березіна Л.М. – Заступник завідувача, професор кафедри економіки та міжнародних економічних відносин Полтавської державної аграрної академії, д.е.н., професор

Яснолоб І.О. – Начальник науково-дослідного сектору Полтавської державної аграрної академії, к.е.н., доцент

Координатори:

Пантелеймоненко Андрій Олексійович, д.е.н., професор, Полтавська державна аграрна академія, *професор кафедри економіки та міжнародних економічних відносин* (panteleimonenko.andrii@pdaa.edu.ua)

Гончаренко Владислав Васильович д.е.н., професор, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, професор кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова (v.honcharenko@karazin.ua)

Проблеми розвитку третього сектора та соціально-орієнтованої економіки в Україні і світі: збірник наукових праць учасників Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції 30 березня 2021 року. Полтава, ПДАА, 2021. 141 с., ISBN 978-966-192-209-8

У збірнику подано матеріали доповідей, оприлюднених на Міжнародній науково-практичній онлайн-конференції «Проблеми розвитку третього сектора та соціально-орієнтованої економіки в Україні і світі».

Розраховано на наукових та науково-практичних працівників закладів вищої освіти і наукових установ, аспірантів, студентів, практичних працівників та широкий читацький загал.

Матеріали друкуються в авторській редакції та мовами оригіналів.

ISBN 978-966-192-209-8

ЗМІСТ

	стор.
ВСТУП.....	7
<i>Valentinov V.</i> CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY, NONPROFIT SECTOR, AND THE IDEA OF THE COMMONS.....	10
<i>Tortia E. C.</i> FROM NON-PROFIT ORGANIZATIONS TO MS SOCIAL ENTERPRISES: SELF-ORGANIZATION, WORKER CONTROL AND CLIENT ORIENTATION.....	11
<i>Roth S.</i> FROM NONPROFIT DIVERSITY TO MULTIFUNCTIONAL STAKEHOLDER MANAGEMENT. A SYSTEMS–THEORETICAL PROPOSAL.....	14
<i>Vaceková G.</i> THE DEVELOPMENT OF THE THIRD SECTOR IN THE CZECH REPUBLIC AND SLOVAKIA.....	17
<i>Iliopoulos C.</i> GOVERNANCE OF THIRD SECTOR ORGANIZATIONS: THE CASE OF AGRICULTURAL COOPERATIVES.....	19
<i>Zinovchuk V.</i> COOPERATIVE DEVELOPMENT: CAPITAL VERSUS PRINCIPLES.....	21
<i>Гончаренко В. В., Пантелеймоненко А. О., Касьян С. А.</i> ТРЕТІЙ СЕКТОР, СОЦІАЛЬНА ТА СОЛІДАРНА ЕКОНОМІКА.....	27
<i>Budnik O.</i> THE COOPERATIVE MARKETING IN AGROBUSINESS: WORLD EXPERIENCE.....	31
<i>Раманаускас Ю.</i> КООПЕРАТИВИ І ТРЕТІЙ СЕКТОР.....	34
<i>Пантелеймоненко А. О., Гончаренко В. В., Алхасов С. Я.</i> ПРО ПРАВОМІРНІСТЬ ВІДНЕСЕННЯ КООПЕРАТИВІВ ДО КАТЕГОРІЇ СУБ'ЄКТІВ «ТРЕТЬОГО СЕКТОРА».....	37
<i>Собчак Г. М.</i> СОЦІАЛЬНІ КООПЕРАТИВИ В СФЕРІ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ.....	39
<i>Дідківська Л. В.</i> УКРАЇНСЬКА КООПЕРАТИВНА ТРАДИЦІЯ ЯК ФЕНОМЕН СОЛІДАРИЗМУ.....	41
<i>Пасічник Ю. В.</i> ПОТЕНЦІАЛ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КООПЕРАТИВІВ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ОВОЧЕВОЮ ПРОДУКЦІЄЮ.....	45
<i>Мілька А. І.</i> КЛАСИФІКАЦІЙНІ ОЗНАКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ СПОЖИВЧОЇ КООПЕРАЦІЇ.....	48
<i>Farooqi H.</i> COOPERATIVE COMPONENT OF SOCIAL ECONOMY IN DEVELOPING COUNTRIES.....	51
<i>Ghafarri T.</i> CREDIT COOPERATIVES IN THE INTERNATIONAL FINANCIAL MARKET.....	53
<i>Owoeye A.</i> CREDIT-COOPERATIVE SECTOR OF EUROPEAN COUNTRIES' ECONOMIES.....	56
<i>Pozhar A.</i> DEMUTUALIZATION OF COOPERATIVES IN THE MODERN WORLD.....	58
<i>Letunovska N.Ye.</i> NON-GOVERNMENTAL ORGANIZATIONS IN THE SYSTEM OF FORMATION OF A HEALTHY REGION.....	60

<i>Камінська Т. М.</i> ВПЛИВ НЕУРЯДОВИХ НЕКОМЕРЦІЙНИХ ПОСЛУГ НА СОЦІАЛІЗАЦІЮ ЕКОНОМІКИ.....	62
<i>Миколук О. А., Путь А. В.</i> ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТА ПРИНЦИПОВІ ВІДМІННОСТІ «СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА» ТА «СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА».....	65
<i>Коренюк П.І., Коваленко О.В., Коваленко А.Є.</i> СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ.....	67
<i>Русак О.П., Паламарчук Т.М.</i> СТАТИСТИКО-АНАЛІТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ.....	69
<i>Дмитренко А. В., Кравченко О. В.</i> СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У СИСТЕМІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ.....	74
<i>Волкова Н.В.</i> ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ В ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ.....	76
<i>Бондаренко С. І., Таранюк Л. М.</i> УЧАСТЬ «ТРЕТЬОГО СЕКТОРУ» У ПОЛІТИЧНІЙ СФЕРІ КРАЇНИ.....	78
<i>Іваніна О. В.</i> ВПЛИВ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА НА БЮДЖЕТНИЙ ПРОЦЕС В ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ: ВИКЛИКИ І ПЕРСПЕКТИВИ.....	80
<i>Зайцева А.С.</i> ПОНЯТТЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА.....	83
<i>Шуба М. В.</i> СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ЯК ОДИН ІЗ ІНСТРУМЕНТІВ ПОДОЛАННЯ ЕЙДЖИЗМУ.....	86
<i>Довгаль О. А., Довгаль Г.В.</i> РОЛЬ ТРЕТЬОГО СЕКТОРА У ГЛОБАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	90
<i>Небрат В.В.</i> ПРОСТОРОВА СПРАВЕДЛИВІСТЬ У ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННІ ЯК СКЛАДОВА СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНОЇ ЕКОНОМІКИ.....	94
<i>Goncharenko N.</i> SOCIAL INNOVATION ECOSYSTEM FORMATION IN THE EU COUNTRIES IN THE CONDITIONS OF THE «NEW ECONOMY».....	97
<i>Березіна Л.М.</i> СОЦІАЛЬНІ ІННОВАЦІЇ У РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНОЇ ЕКОНОМІКИ.....	101
<i>Гудзь Т. П.</i> ОСНОВНІ РИСИ ДЕРЖАВИ СОЦІАЛЬНОЇ РІВНОВАГИ.....	103
<i>Таранич А.В.</i> СТРАТЕГІЯ ІНКЛЮЗИВНОГО ЗРОСТАННЯ КРАЇН ЯК ШЛЯХ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНОЇ ЕКОНОМІКИ.....	106
<i>Артюх-Пасюта О. В.</i> ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ СОЦІАЛЬНОГО КАПІТАЛУ.....	108
<i>Троян А. В.</i> СЕЗОННІСТЬ КОЛИВАННЯ КУРСУ ГРИВНІ В 2015-2019 РОКАХ ЯК ФАКТОР ВПЛИВУ НА СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНУ ЕКОНОМІКУ.....	110
<i>Stašys R., Žegunis K.</i> THE TELEMEDICINE IN THE LITHUANIAN HEALTHCARE SYSTEM.....	112
<i>Virketis G.</i> THE IMPORTANCE OF EMERGENCY MEDICAL CARE TO A FUNCTIONING HEALTHCARE SYSTEM.....	115

<i>Banevicius Š.</i> ASPECTS OF SUCCESSFUL PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIPS IN THE DEVELOPMENT OF THE HEALTH TOURISM INDUSTRY.....	117
<i>Карімов Г. І.</i> ДО ПИТАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ СКЛАДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КОМУНАЛЬНОЇ ТЕПЛОЕНЕРГЕТИКИ.....	120
<i>Резнік А. В.</i> ПІДТРИМКА СОЦІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ ЯК СКЛАДНИК ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	122
<i>Флегантова А. Л.</i> ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА РИНКУ КРЕАТИВНИХ ІНДУСТРІЙ.....	124
<i>Лопух К. В.</i> ДИСКРИМІНАЦІЯ В ОПЛАТІ ПРАЦІ ЖІНОК І ЧОЛОВІКІВ ЯК СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА ПРОБЛЕМА.....	126
<i>Сигида Л. О.</i> СУЧАСНІ СВІТОВІ ТРЕНДИ В УПРАВЛІННІ ЛАНЦЮГАМИ ПОСТАВОК.....	129
<i>Рубан Л. В.</i> ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ЗВ'ЯЗКИ УКРАЇНИ З КРАЇНАМИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ.....	132
<i>Назаренко А. В.</i> ЗНАЧЕННЯ РЕКЛАМИ ДЛЯ ВИРОБНИЧОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	134
<i>Невечеря О. В.</i> ПЕРЕВАГИ ТА ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА.....	136
<i>Братанов Б. В.</i> ЗАХИСТ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СКЛАДОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	139

Сільськогосподарські підприємства агрохолдингу «Кернел» за 6 місяців 2019 р. інвестували у розвиток соціальної інфраструктури сільських територій понад 24 млн. грн. Найбільшу питому вагу в структурі витрат на розвиток соціальної інфраструктури мають статті: благодійність та покращення інфраструктури. Сільськогосподарськими підприємствами регулярно здійснюється підтримка громадських ініціатив, спортивних та культурних заходів.

Підтримка соціальної інфраструктури сільських територій є необхідним складником діяльності сільськогосподарських підприємств, що забезпечує гармонійний розвиток сільських територій, покращення демографічної ситуації, ріст загального професійного рівня населення сільських територій. У свою чергу, зазначені чинники покращають соціально-економічну ефективність діяльності сільськогосподарських підприємств.

Список використаних джерел

1. Морозова Г.С. Соціальна інфраструктура села та її вплив на сталий розвиток сільськогосподарських підприємств. С. 210-214. URL: <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/4.1/210.pdf> (дата звернення 28.03.2021).
2. Рябоконт В.П., Рарок Л.А. Розвиток соціальної інфраструктури сільських територій. *Економіка АПК*. № 4. 2016. С. 56-65.
3. Судеркін А.М. Роль агрохолдингів у соціально-економічному розвитку сільських територій. 2011. С. 257 263. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/197273223.pdf>

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА РИНКУ КРЕАТИВНИХ ІНДУСТРІЙ

Флегантова А.Л., к.е.н. доцент кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

В умовах сьогодення динамічний розвиток країн є неможливим без всебічного і безперервного продукування і використання інновацій як каталізаторів загальноекономічного розвитку та конкурентоспроможності [1]. Конкурентоспроможність – це загальна особливість компетенцій, цінностей та конкурентних переваг, тобто активи та параметри компанії, які роблять свою позитивну різницю для конкурентів [2].

Інноваційна діяльність та інвестування в НДДКР відіграють надзвичайно важливу роль у процесі підвищення рівня конкурентоспроможності компанії, або збереження його на достатньому рівні, що підтверджується статистичними даними про діяльність провідників ТНК Європи та світу. Особливо важливого значення інноваційна діяльність набуває в умовах трансформаційних процесів в світовій економіці. В наслідок змін, які відбулися у світовій економіці через

вплив на діяльність ТНК обмежень, пов'язаних з поширенням у світі COVID-19, компанії змушені реагувати на нові умови функціонування і більшість обирає саме стратегію, пов'язану із впровадженням у процес виробництва, або у продукцію або послуги інноваційної складової, що ще раз доводить, що нововведення відіграють надзвичайно важливу роль у діяльності сучасних транснаціональних корпорацій.

Креативність є невід'ємною частиною людини, є результатом її існування, її здатності мислити та пізнавати навколишній світ. Саме індивідуальний характер креативності, який виявляється виключно в об'єктивно існуючій персоніфікованій, особистісній спроможності людини мислити оригінально, нешаблонно та сміливо, детермінує особливості її прояву та впливу на розвиток різних сфер людської діяльності, зокрема й на господарську систему країни [3]. Креативність завжди була притаманна людині в періоди розвитку та занепаду різних суспільних формацій. Проте саме в наш час у XXI ст. роль креативності в загальному розвитку людини, становленні її як окремої особистості та загалом розбудові економіки країн стала швидко зростати [3].

Креативність також є невід'ємним елементом постіндустріальної економіки, водночас і новітнім чинником суспільного розвитку. Креативна індустрія характеризується не лише певною сукупністю видів економічної діяльності, які виробляють креативні товари та послуги, а й підходом до формування нової економіки, яка базується на застосуванні людської творчості та активізації творчого потенціалу людини з метою отримання конкурентних переваг [4].

Поняття креативної (культурної) індустрії, яке тісно пов'язане із концепцією креативної економіки та креативного класу, набуло активного поширення на початку XXI ст. для позначення творчих галузей, що продукували широкий спектр товарів і послуг, забезпечували роботою велику кількість людей, використовували цифрові технології, залежали від інновацій і розвивалися, переважно, в країнах західної Європи та США [5].

Ринок креативних індустрій посідає досить вагоме місце у світовій економіці. Його головною особливістю є те що креативні індустрії, як самостійна галузь, передбачає у своїй діяльності постійне новаторство, оскільки ця галузь завжди тісно пов'язана зі створенням чогось нового і із залученням до цього процесу саме креативної праці та інтелектуальної складової людини. У 2020 році на ринок креативних індустрій діяли певні негативні фактори пов'язані з обмеженнями щодо розповсюдження у світі COVID-19 і саме правильно впроваджені інновації у більшості випадків допомогли компаніям не втратити конкурентні позиції на ринку.

Структурні та технологічні зрушення в сучасній світовій економіці, посилення процесів глобалізації та міжнародної конкуренції сформували передумови для визнання креативності важливим нетехнологічним фактором впливу на інновації. Креативні індустрії вже багато років є прибутковим сектором економіки у багатьох європейських країнах. Останнім часом вони

стають все більше інтегрованими в міський розвиток, процеси демократизації, розвиток територіальних громад, та сприяють формуванню інноваційних ринків [6].

Підтримка впровадження інновацій в цілому позитивно відображається на економічній системі світу. Щодо креативної галузі, то постійне впровадження інновацій у зазначену галузь є необхідною передумовою функціонування компанії у такій галузі. Будь які нововведення потребують фінансових ресурсів, тому залучення прямих інвестицій є обов'язковим для утримання на достатньому рівні або зміцнення конкурентних позицій компанії на ринку.

Список використаних джерел

1. Побоченко Л. М. Оцінка інноваційних позицій тнк розвинених країн світу. *Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти*. № 4. 2019. С. 91-103.
2. Головчук Ю. О., Пчелянська Г. О. Особливості формування стратегії підвищення конкурентоспроможності підприємства на основі парадигми інноваційного розвитку. *Економіка та держава*. 2020. № 3. С. 66-70.
3. Шкарлет С. Дубина М. Особливості взаємодії креативних індустрій та фінансових установ. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2019. №1 (17). С. 207-218.
4. Щеглюк С. Д. Особливості розвитку креативної індустрії України: перспективні форми просторової організації. *Регіональна економіка*. 2017. Випуск 6. (128) С. 143-150.
5. Карасьова Н. А. Креативні індустрії як елемент стратегії постіндустріального розвитку. *Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти*. 2019. №3. С. 110-120.
6. Ушкаренко Ю. В., Чмут А. В., Синякова К. М. Креативні кластери як форма кооперації в креативних індустріях європейського союзу. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2019. №36. С. 26-31.

ДИСКРИМІНАЦІЯ В ОПЛАТІ ПРАЦІ ЖІНОК І ЧОЛОВІКІВ ЯК СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА ПРОБЛЕМА

Лопух К. В. доцент кафедри економічної теорії,
Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана

Чому існує дискримінація на ринку праці за статтю? Які її причини? Чому це є проблемою для суспільства? Скільки втрачає національна економіка від гендерної нерівності на ринку праці? Чому ця проблема є актуальною у ХХІ столітті?